

Praha-Žižkov, 27. 9. 2020
P. Jareš

Vysvoboditel z moci Zlého *Mk 5,1-20*

V tomto příběhu můžeme názorně vidět, co dokážou s člověkem provést síly zla. Bible otevřeně mluví o existenci jakýchsi neviditelných zlých bytostí, které člověka obelhávají a škodí mu. Zde jsme četli o nečistém duchu, který mluvil skrze postiženého člověka a který ho (ve spolupráci s mnoha dalšími nečistými duchy) ovládal. Na jiných místech v evangeliích čteme o démonech (např. Mt 9,34; 12,28; 17,18; Mk 1,34.39). Ve zbytku Bible, zejména v Novém zákoně, pak nacházíme ještě další pojmenování. Hlavou těchto neviditelných zlých mocností je ďábel / satan, kterého Ježíš nazval vládcem tohoto světa (J 12,31; 14,30; 16,11). Ďábel a jemu podřízené zlé mocnosti jsou v současnosti neviditelnými vládci tohoto světa (srov. Ef 6,11n). Významně ovlivňují jednání jednotlivců, nejrůznějších skupin, ba i celých národů. Křesťanský autor Neil T. Anderson napsal: „Bible se nepokouší dokázat existenci démonů, stejně jako se nesnaží dokázat existenci Boha. Jednoduše vypovídá o jejich působení a její první čtenáři jejich existenci zřejmě přijímali. Ani církevní otcové neměli s osobnostmi a existencí démonů žádné větší problémy.“¹

Onen nešťastník je příkladem toho, kam až mohou zlé mocnosti ve svém ovládnutí člověka zajít. Byl patrně téměř nebo úplně nahý. Zdržoval se v jeskynních hrobkách. Dnem i nocí bylo slyšet jeho křik. Bil do sebe kameny. Musel být hodně nebezpečný. Spoutávali ho řetězy a okovy, které však ze sebe vždy strhal. Dnes bychom asi řekli, že to byl nebezpečný bezdomovec. Psychiatr by v něm patrně viděl člověka těžce duševně chorého. Vždy je třeba si uvědomovat, že existují duševní onemocnění, která nepocházejí od démonů a dokonce ani nejsou projevem nedostatku víry. Je třeba je léčit jako nemoci. Měli bychom se však učit počítat i s tím, že některé osobní problémy mohou být způsobeny nečistými duchy. A proto také vyžadují duchovní způsob řešení. Většinou nemají tak krajní podobu jako v případě člověka, o němž vypráví náš příběh. Ničivé působení zlých sil v životech lidí je mnohdy nenápadné. Většina lidí si ani nemusí uvědomovat, že někdo neviditelný a zlý ovlivňuje jejich život. Někteří však díky zlým silám prožívají vnitřní utrpení, o kterém ani lidé v jejich největší blízkosti nemusejí nic vědět. Bohužel se to mnohdy může týkat i křesťanů. Jejich mysl je třeba zaplavována nečistými sexuálními představami, nenávisťnými myšlenkami, nebo jim v jejich hlavě stále „někdo“ radí. Zlé síly izolují člověka od ostatních lidí. Člověk nemusí bydlet sám v jeskyních. Může být osamělý i ve společnosti lidí. Pod vlivem zlých mocností člověk sám sobě ubližuje. A je vždy nějak nebezpečný i lidem ve svém okolí.

Posedlého muže nedokázali nijak zkrotit. Snad ani nechtěli pomoci jemu. Byl pro ně především problémem, který potřebovali vyřešit. Takovým problémem jsou pro společnost mnozí z těch, kdo putují do vězení. Bez věznic bychom se v současnosti sotva obešli. Vězení však nemůže člověka zachránit z moci Zlého. To umí jedině Bůh.

V dnešním příběhu můžeme rovněž názorně vidět, co dokáže udělat Pán Ježíš pro člověka, s nímž si temné síly zle pohrály. Ježíš Kristus má nad silami zla naprostou převahu. Musejí uposlechnout jeho příkazy. Z příběhu cítíme, jaký mají z Pána Ježíše strach. Na Kristův dotaz se nečistý duch musí představit svým jménem. Jeho jméno bylo Legie. (Římská legie mívala 6000 mužů.) Onen člověk byl totiž spoután množstvím nečistých duchů. Duchové prosí Ježíše, aby je nechal vejít do nedalekého stáda vepřů. Přítomnost vepřů ukazuje, že se nejednalo o židovskou oblast. Židé totiž na základě Mojžíšova zákona pokládali vepře za nečisté zvíře (Lv 11,7; Dt 14,8). Ježíš nečistým

¹ Neil T. Anderson, *Vysvobození z pout*, str. 72; *Návrat domů*, Praha 2001

duchům vyhověl a poslal je do stáda vepřů. Stádo hnané demony pak skončilo ve vlnách. Osvobozený se konečně mohl obléci. Konečně se mohl chovat jako duševně zdravý člověk. Musela to být nevýslovně příjemná a dojemná chvíle - pro něj, pro Ježíše i pro učedníky. Tohle dokáže Ježíš udělat pro člověka, spoutaného Zlým. Pokud to dokázal učinit pro člověka, který byl tak těžkým případem, jistě to dokáže s kýmkoli. Ježíšova smrt na kříži byla vítězstvím nad d'áblem a všemi zlými mocnostmi: „... svou smrtí zbavil moci toho, kdo smrtí vládne, totiž d'ábla, ... aby tak vysvobodil ty, kdo byli strachem před smrtí drženi po celý život v otroctví.“ (Žd 2,14-15 ČEP) Ježíšovou smrtí za naše hříchy Bůh „odzbrojil a veřejně odhalil každou mocnost i sílu a slavil nad nimi vítězství.“ (Ko 2,15 ČEP) Kristovou smrtí však Boží jednání neskončilo: „Vzkřísil ho z mrtvých a posadil po své pravici v nebesích, vysoko nad všechny vlády, mocnosti, síly i panstva, ...“ (Ef 1,20n ČEP) V Pána Ježíše můžeme věřit. U něho můžeme hledat záchranu z moci Zlého. A když jsme s ním spojeni, můžeme nečistým duchům dokonce přikázat, aby od nás odešli. Jak je psáno: „Podřídte se tedy Bohu. Vzepřete se d'áblu a uteče od vás, přiblížte se k Bohu a přiblíží se k vám.“ (Jk 4,7 ČEP) Někdy na tom ale může člověk být tak zle, že sám není schopen se na Krista obrátit a vzepřít se d'áblu. Potřebuje, aby se s ním modlil ještě někdo další. Potřebuje pomoc s vyznáváním konkrétních hříchů. Pomoc zřeknout se činností, kterými temným mocnostem otevřel dveře do svého života (např. vyvoláváním duchů zemřelých - Lv 19,31;20,6.27).

Svědectví o Kristových činech má důležitou úlohu. Zde se nejprve setkáváme se svědectvím pasáků vepřů. Byli očitymi svědky všeho, co Ježíš právě vykonal. A zprávu o tom rozhlásili, kde mohli. Byla to však zpráva z jejich pohledu, tedy z pohledu pasáků vepřů. Možná měli strach, aby na nich neulpěla vina za smrt prasat. Nechtěli majitelům nahrazovat škodu. Bylo proto v jejich zájmu zdůraznit, že za to může Ježíš. Můžeme se právem domnívat, že mluvili pravdu o všem, co se stalo. Svědectví však bylo zabarveno jejich osobním zájmem. Záleželo jim jen na vepřích, na majetku, na jejich beztrestnosti. Zachráněný jim byl lhostejný. Když někdo uvěří v Krista, jeho dosavadní nevěřící okolí bude jeho proměnu také hodnotit z hlediska svých zájmů. Často mohou jeho proměnu vnímat negativně. Mohou se jí cítit ohroženi. Nebuďme tím ale překvapeni. Místní lidé se nechali ovlivnit zprávami pasáků. Prosili Ježíše, aby od nich odešel. Snad se báli, že přijdou o další majetek. V něčem se vlastně chovají podobně jako vyhnaní demony. Ti také nebyli rádi, že k nim Ježíš přišel. Takto se Ježíše bojí mnozí. Mají strach, že by je ochudil.

Ještě tu však bylo k dispozici svědectví zachráněného člověka. Chtěl s Ježíšem odejít. Ježíš měl pro něj ale jiný úkol. Měl jít zpátky ke svým a povědět jim, co pro něho učinil Pán. Mluvil samozřejmě o stejných událostech jako pasáci vepřů. Avšak z naprosto jiného pohledu. Z pohledu zachráněného. Je jasné, že jeho svědectví muselo vyznít opačně, než to, co říkali pasáci. Muselo vyznít jako doporučení Ježíše. Pokud nás Pán nějak zachránil, je to i náš úkol. Povědět o tom, co pro nás Pán učinil. K tomu nepotřebujeme být chytří ani výmluvní. Stačí, když svými slovy povíme, co pro nás Kristus udělal. Takové svědectví může posluchače povzbudit k tomu, aby se na Ježíše Krista sami obrátili. A pak budou i oni sami mít o čem vyprávět.